

Referanser: KR 05/11, MKR 20/11

Saksdokumenter:

KR 13.1.1/11 Kirkemøtets oppnevningsspraksis

Kirkemøtets oppnevningsspraksis

Sammendrag

Kirkemøtet har gjennom mange år forestått oppnevning av representanter til ulike instanser, både i Norge og i internasjonal, økumenisk sammenheng. Kirkemøtet vedtok allerede i 1984 å overføre oppnevningssmyndigheten for eksterne instanser på nasjonalt plan til Kirkerådet, det foreslås med dette å overføre all oppnevningssmyndighet til Kirkerådet.

Forslag til vedtak

I. Kirkerådet anbefaler Kirkemøtet å fatte følgende vedtak

1. Kirkemøtet delegerer til Kirkerådet å forestå valg og oppnevninger til eksterne råd og utvalg både nasjonalt og internasjonalt.
2. Ved oppnevning av representanter til økumeniske organer både nasjonalt og internasjonalt skal oppnevningen finne sted på bakgrunn av en anbefaling fra Mellomkirkelig råd.
3. Kirkemøtet ber om å få en oversikt over de oppnevninger som er foretatt av Kirkerådet på det første Kirkemøtet i hver 4-årsperiode.

Saksorientering

Bakgrunn

1. Kirkemøtet i 1984 vedtok retningslinjer for oppnevninger til eksterne råd og instanser. Vedtaket innebærer at Kirkemøtet foretar oppnevninger til eksterne instanser på nasjonalt plan når Den norske kirke er oppnevningende instans ved siden av andre trossamfunn. KM 1985 behandlet oppnevning til internasjonale og mellomkirkelige møter og organer i forbindelse med Statutter for MKR. Her heter det at Rådet skal gjennom Kirkerådet legge frem forslag til delegater til generalforsamlinger og rådsmøter i de økumeniske organisasjoner og forslag til medlemmer av de styrende organer i disse organisasjonene.

Kirkemøtet 1984 bemyndiget Kirkerådet til å foreta oppnevning når både Kirkemøtet og andre instanser i Den norske kirke er bedt om oppnevning, dersom annet ikke er bestemt.

2. Orientering om dagens praksis

2.1. KM-oppnevning innenfor Kirkerådets fullmakt fra 1984.

Kirkemøtet har de senere år foretatt oppnevninger til organer som ligger innenfor den fullmakt Kirkemøtet på generelt grunnlag har gitt Kirkerådet. Fullmakten har imidlertid formuleringen ”dersom ikke annet er bestemt”. Ved gjennomgang av protokoller, se saksfremstillingen under, kan det være vanskelig å se om det i enkelte tilfeller er fattet annet vedtak, eller om man ikke har vært seg bevisst fullmaktsvedtaket, siden det i saksfremstillingen ikke er refleksjoner rundt hvilken instans som skal oppnevne. Dette gjelder Evalueringsnemnda, Den norske kirkes lærenemnd og Den norske sjømannskirke – Norsk kirke i utlandet (Generalforsamlingen)

I forskrift om **Den norske kirkes lærenemnd** heter det i § 2 at Kirkemøtet velger to teologisk sakkyndige og fire leke medlemmer (§ 2 bokstav c og d). Første oppnevning fant sted under Kirkemøtet i 1990 (sak 2.8/90). I saksfremstillingen er kun angjeldende paragraf gjengitt uten at det er noen refleksjon rundt KMs tidligere vedtak om fullmakt til Kirkerådet.

Evalueringsnemnda er omtalt i Forskrift om tilsetting av menighetsprest. Her fremgår det at nemnda skal ha to medlemmer med varamedlemmer blant Kirkemøtets valgte medlemmer (§7) – oppnevningensinstans er ikke presisert. KM behandlet i 1999 (sak 10/99) Nærmere regler om ordinasjon og tilsetting av personer som ikke er cand.theol m.v. Det er i komitemerknadene ikke reflektert rundt oppnevningensinstans, men i vedtaket heter det (...) *Ved første gangs oppnevning av leke medlemmer til evalueringsnemnda, overlates det til Kirkerådet å foreta oppnevning blant Kirkemøtets leke medlemmer for innværende Kirkemøteperiode.* Kirkemøtet foretok første oppnevning til nemnda i 2002 (2.14/02). Ved oppretting av nemnda var denne å forstå som Kirkerådets evalueringsnemnd, dette er senere endret slik at Kirkerådet i dag i henhold til Forskrift

om tilsetting av menighetsprest har ansvar for å administrere oppnevningprosessen og videre fungere som sekretariat for nemnda.

Kirkemøtet har oppnevnt representanter til **Generalforsamlingen i Sjømannskirken – norsk kirke i utlandet** etter at organisasjonen fikk offisielt oppdrag med å representere Den norske kirke i utlandet, med samme begrunnelse legges organisasjonens årsmelding frem for Kirkemøtet som orienteringssak (jf KM sak 21/88 og St.meld 49 1992-93 – Uten grenser. Kirkelig betjening av nordmenn i utlandet). Sjømannskirken foretok en endring av sin ledelsesstruktur i 2003, dette medførte at generalforsamlingen fikk 75 medlemmer, hvorav 6 representanter fra Den norske kirke, Bjørgvin biskop er en av disse representantene.

2. 2 Oppnevning av representanter til eksterne instanser på nasjonalt plan hvor Den norske kirke er oppnevningende instans ved siden av andre trossamfunn

Denne oppnevning gjelder organer som Kirkens Nødhjelp, Det norske bibelselskap og Norges Kristne Råd.

Kirkens Nødhjelps representantskap består av representanter fra bispedømmerådene, fra Kirkemøtet (7medlemmer) og fra en rekke organisasjoner og kirkesamfunn utenfor Den norske kirke. Kirkemøtet har oppnevnt medlemmer til representantskapet på bakgrunn av kandidatforslag fra Mellomkirkelig råd.

Det norske bibelselskap er også en tverrkirkelig organisasjon med årlige representantskapsmøter. Kirkemøtet oppnevner 7 medlemmer til representantskapet.

Norges kristne Råd

Kirkemøtet er representert både i Rådet (13 medlemmer) og i styret (3). Kirkemøtet vedtok i 2006 å delegerer til Kirkerådet å oppnevne styremedlemmer til Rådet. Med hensyn til Rådet har KM vedtatt en representasjon med medlemmer fra MKR og KR samt biskopsrepresentasjon.

2.3. Nominasjon og oppnevning av kandidater til internasjonale økumeniske organisasjoner

Kirkemøtet har foretatt nominasjon og oppnevnt kandidater til råd, komiteer og generalforsamlinger i KV, LVF og KEK, også disse oppnevningene har skjedd på bakgrunn av forslag fra Mellomkirkelig råd. Når det gjelder oppnevning av kandidater til ulike generalforsamlinger har det vært flere forhold å ta hensyn til, slik at KM i mange tilfeller har fått ”en pakke” – det gjelder kjønn, alder, kategori (lek, geistlig og biskop), urfolksrepresentasjon m.v.

3. Vurdering

Kirkemøtet står i tiden fremover overfor tunge og tidkrevende saker. Allerede Kirkemøtet 2010 hadde et omfattende sakskart og opplevde et stort tidspress. Tiltross for at KM var utvidet med en dag kom ikke møtet igjennom sakskartet på en tilfredsstillende måte.

Konsekvensene av nye relasjoner mellom stat og kirke vil stille Kirkemøtet overfor nye sakskomplekser. Nye strukturer og regelverk skal på plass. Saker som tidligere har ligget til Regjering og departement å fatte vedtak om vil om ikke lenge bli lagt til demokratiske kirkelige organer. Det er derfor nødvendig med en kritisk gjennomgang av hvilke saker som skal løftes opp til kirkens høyeste representative organ. Det kan i tillegg bemerkes at valg og oppnevninger i Kirkemøtet, av den kategori som her er omtalt, nesten uten unntak har gitt et valgresultat som er identisk med forslag fremmet av Kirkerådet.

4. Anbefaling

På denne bakgrunn anbefales det at Kirkemøtet delegerer til Kirkerådet å forestå valg og oppnevninger til eksterne råd og utvalg både nasjonalt og internasjonalt. Ved oppnevning av representanter til økumeniske organer både nasjonalt og internasjonalt skal oppnevningen finne sted på bakgrunn av en anbefaling fra Mellomkirkelig råd. Delegater i ulike økumeniske sammenhenger vil fortsatt ha en representasjon på vegne av Den norske kirke selv om oppnevning ikke har funnet sted i Kirkemøtet. Oppnevning vil skje i Kirkerådet, på fullmakt fra KM og i kraft av KR's mandat i følge kirkeloven, jf § 25 hvor Kirkerådet er beskrevet som det organ som leder arbeidet mellom Kirkemøtets samlinger.

Mellomkirkelig råd gav sin tilslutning til saken i sitt møte 9.-10. mars 2011.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Forslaget innebærer en forenkling av de administrative rutiner, men har ingen økonomiske konsekvenser utover de kostnader de ulike representasjoner innebærer.